JAARGANG 14
NAJAAR 2022

MENS & MISSIE

OMDAT GEWELD STOPT WAAR MENSEN MET ELKAAR IN GESPREK GAAN

TRAUMAHELING VOOR JONGEREN IN IRAK

OP NAAR MINDER PARTNERGEWELD IN UGANDA

"WE WORDEN UITGESCHOLDEN EN VERMEDEN"

In India worden minderheden structureel uitgesloten

mensen met een missie

IN DEZE EDITIE

3 VOORWOORD
4 GEWELD TEGEN VROUWEN IN UGANDA
7 NIEUWS UIT DE WERELD
8 INTERVIEW MET ZUSTER SABINA
10 COLUMN: WILLEM JANSEN
11 DOSSIER: VERDEELDHEID IN INDIA
18 INTERVIEW MET DONATEUR HANNA BONNES
20 GEWELDLOZE CONFLICTOPLOSSING IN IRAK
23 COLUMN: CHRISTINA MAASDAM

COLOFON

Redactie
Esther Pordon, Barbel van Zuylen

Fotografie
Eric Wakabi, Jean Calvino, Milene van Arendonk, Narayana Swami Subbaraman, Sri Loganathan Velmurugan, Tjeerd Rienstra

Ontwerp & opmaak
Tessa Jonker-Koudijs – TKCD

Druk en verspreiding
Mailtraffic

Uitgever en copyright
Mensen met een Missie
Postbus 16442
2500 BK Den Haag
070 211 99 60
info@mensenmeteenmissie.nl

Dit magazine verschijnt twee keer per jaar en is bestemd voor donateurs en belangstellenden van Mensen met een Missie.

Voor informatie over hoe u Mensen met een Missie kunt steunen, zie **www.mensenmeteenmissie.nl**

Gedrukt op mixed FSC-papier.

Niets uit deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk worden opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 1878-9064
RSIN 001031405
IBAN NL53 RABO 017 89 90 000
t.n.v. Mensen met een Missie

mensen met een missie

Vertrouwen herstellen

De dag voor Prinsjesdag bezocht ik minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Karien van Gennip. Ik overhandigde haar het Manifest tegen Polarisatie. Een manifest met maar liefst 13.415 handtekeningen. Van Nederlanders die zich, samen met ons, zorgen maken over de groeiende verdeeldheid en verharding van onze samenleving.

Veel Nederlanders zien de samenhang in hun wijk afnemen en mensen van elkaar vervreemden. Ze willen verandering, maar weten niet goed hoe ze weer met elkaar in gesprek komen. Het ministerie stond direct open voor onze oproep tegen polarisatie. Want de minister maakt zich ook druk over de stabiliteit van onze samenleving. Ze vertelde ons: 'Ik geloof enorm in de stille meerderheid, en hen weer het zelfvertrouwen geven om hun stem te gebruiken.' Maar hoe krijg je het gesprek op gang?

ONTMOETING EN DIALOOG

De overheid alleen gaat niet zorgen dat de verdeeldheid ophoudt. Dat is een opdracht voor ons allemaal. De overheid kan wel zorgen dat partijen met invloed en een groot bereik met elkaar in gesprek gaan. Dat was dan ook ons voorstel aan de minister. Breng maatschappelijke en religieuze leiders samen. Vorm een netwerk van mensen waarnaar wordt geluisterd en die een voorbeeld zijn voor anderen. Als organisatie helpen wij graag die dialoog op gang te brengen. Met methodieken en technieken voor geweldloze communicatie en interreligieuze ontmoeting faciliteren we al jaren de dialoog. Dat doen we in landen waar mensen lijnrecht tegenover elkaar staan. Die ervaring willen we nu graag in Nederland inzetten. Want het tegengaan van polarisatie begint in je eigen buurt. Door de ander te ontmoeten en te leren kennen.

WAT LEEFT ER IN UW WIJK?

De uitnodiging van de minister voor een eerste rondetafelgesprek heb ik inmiddels binnen. Tegelijk willen wij bouwen aan een netwerk in Nederland. We willen graag weten welke lokale maatschappelijke organisaties en religieuze leiders samen met ons willen optrekken. En daarbij kunnen we uw hulp gebruiken. Over welk onderwerp in uw wijk, dorp of stad maakt u zich druk? Vertel het ons. Samen brengen we het gesprek op gang en kunnen we het vertrouwen in elkaar herstellen.

RICK VAN DER WOUD
Directeur Mensen met een Missie

Laat ons weten waar u zich zorgen om maakt. Mail naar: info@mensenmeteenmissie.nl o.v.v. Voorwoord Rick

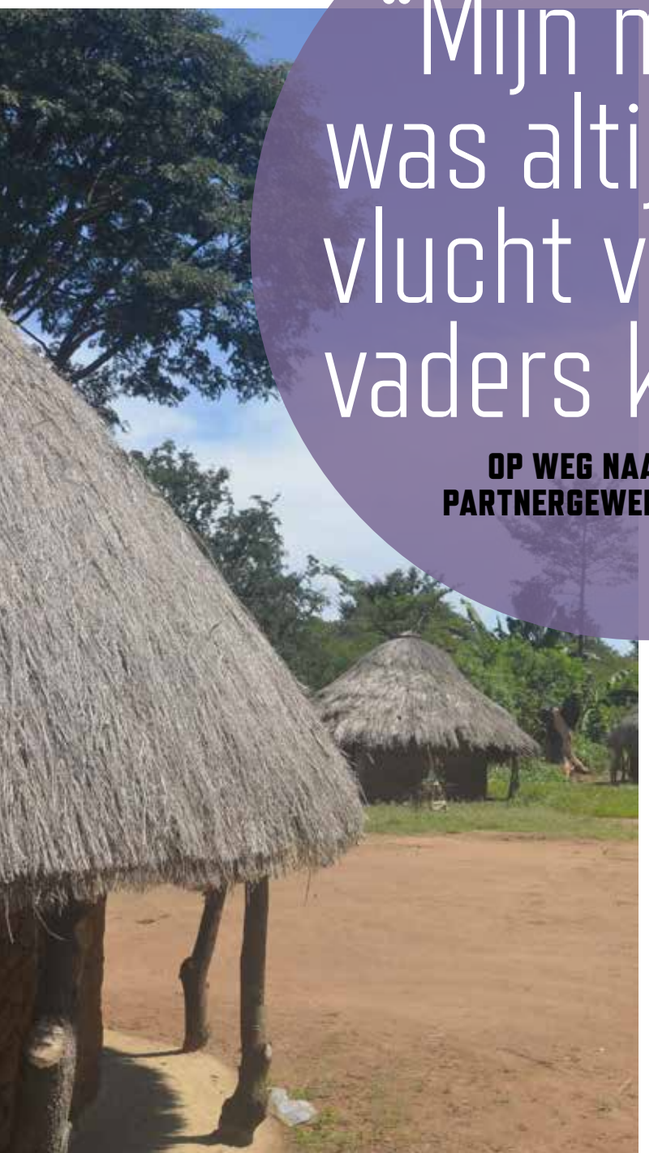

CATHERINE:

“Mijn moeder was altijd op de vlucht voor mijn vaders klappen”

OP WEG NAAR MINDER PARTNERGEWELD IN UGANDA

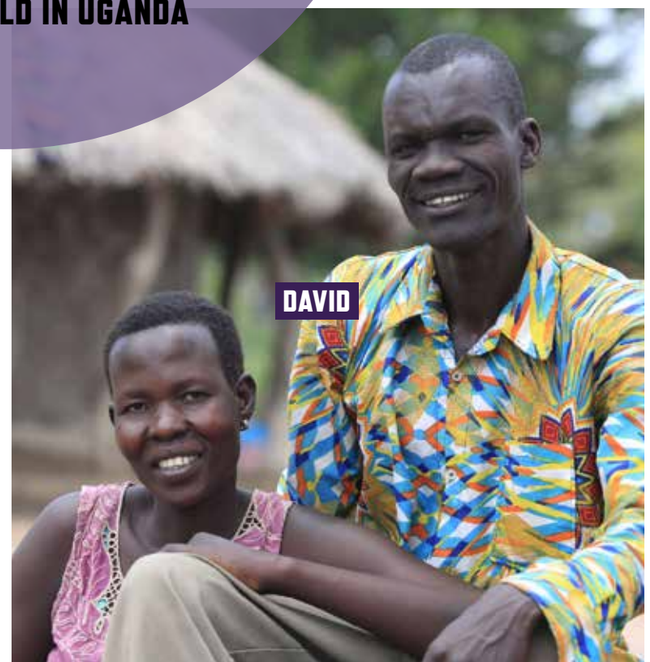

In Uganda gaan vaak alleen jongens naar school. Mannen worden gezien als leider van het gezin, vrouwen horen te dienen en gaan een toekomst als huisvrouw tegemoet. Om te laten zien wie de baas is, grijpen veel mannen in Uganda naar geweld. Want dat is wat kinderen al generaties lang zien bij hun ouders. Zo ook Catherine Ameso (33). ‘Mijn vader gaf al ons geld uit aan drank, en als hij dronken was werd hij een monster.’ Catherine’s eigen man David Ewalu (46) was niet anders. Maar daar kwam nog niet zo lang geleden verandering in. *Door: Esther Pordon*

Catherine, of Cathy zoals haar vrienden haar noemen, is een zelfstandige, progressieve Ugandese vrouw. Voordat ze haar man ontmoette, werkte ze in de grote stad en verdiende haar eigen geld. Een uitzondering in Uganda! Maar haar huwelijk met David betekende een verhuizing naar een klein dorp, waar het stel zes kinderen kreeg. Cathy: ‘Ik werk nu niet meer. David werkt in de bouw en is regelmatig lang weg, ik blijf thuis bij de kinderen.’ Ook al werkt ze niet meer, Cathy is en blijft een vrijgevochten persoon met een mening die ze niet onder stoelen of banken steekt. Iets dat niet altijd werd gewaardeerd door haar man, die vond dat hij de baas was. Cathy: ‘Het was verschrikkelijk. Als David thuiskwam begon hij al te schreeuwen voor hij bij de deur was. Maar het bleef niet bij woorden. Eén keer sloeg hij me zo hard dat mijn gezicht compleet opgezwollen was. Je kon mijn ogen niet eens meer zien.’

OPGROEIEN MET EEN AGRESSIEVE VADER

Cathy en David groeiden beiden op met partnergeweld om hen heen. Cathy: ‘Mijn vader sloeg mijn moeder elke dag. Zo erg dat mijn moeder soms bij de buren ging slapen. Ze was altijd op de vlucht voor mijn vaders klappen.’ Davids jeugd was anders; zijn moeder verliet het gezin toen hij heel jong was. ‘Maar als ik ’s nachts in bed lag hoorde ik de buren schreeuwen tegen hun vrouwen.’ Cathy en David denken dat dit geweld voortkomt uit het diepgewortelde geloof dat vrouwen in Uganda minder waard zijn dan mannen. En dat mannen het idee hebben dat ze hun dominantie moeten bewijzen. David: ‘Van jongs af aan wordt ons geleerd dat de man het hoofd van de familie is. Zelfs op school leren we dat. Dus als je dan thuiskomt van werk wil je laten zien wie de baas is. Ons hele leven zien we andere mannen dat doen door agressief te zijn.’

BEMIDDELING DOOR DE PASTOR

Het was de lokale pastor Joseph Edou die Cathy en David hielp hun huwelijk te repareren op basis van gelijkwaardigheid en respect. Cathy: ‘Mijn schoonzus wist van onze problemen en vertelde mij over een speciale praatgroep in de kerk. Ze zeiden daar: het maakt niet uit hoe erg je situatie is, we zijn er om elkaar te helpen. Om naar elkaar te luisteren.’ In eerste instantie ging Cathy alleen, maar na een tijdje kwam de pastor bij haar en David thuis. David: ‘Pastor Joseph vertelde me over gelijkwaardigheid tussen man en vrouw, over respect en vergeving. Na vele gesprekken en bemiddeling heeft Cathy me vergeven en werken we nu aan een harmonieus thuis.’

TRAINING VOOR LOKALE LEIDERS

Pastor Joseph Edou gebruikt in zijn relatiebemiddeling methoden die hij leerde van de Ugandese organisatie Terelepar, waar Mensen met een Missie mee samenwerkt. »

DAVID:

“Pastor Joseph vertelde me over gelijkwaardigheid tussen man en vrouw, over respect en vergeving”

FEITEN & CIJFERS

UGANDA

45.741.000 INWONERS

84% CHRISTEN

12% MOSLIM

4% OVERIG

131 OP DE GENDER INEQUALITY INDEX (VAN 162)

60% VAN DE GETROUWDE VROUWEN HEEFT FYSIEK, MENTAAL OF SEKSUEEL GEWELD ERVAREN

PASTOR JOSEPH:

“Door meer lokale leiders te trainen, kunnen we het partnergeweld in Uganda langzaamaan terugdringen”

Joseph: ‘Ik hoorde over de trainingen die Terelepar organiseert voor religieuze leiders. Gelijkwaardigheid tussen man en vrouw is iets dat mij heel na aan het hart ligt. Ik wist meteen dat ik met deze training veel goeds kon doen voor de gemeenschap.’ Joseph vertelt dat er enorm veel mensen naar hem toe komen met verhalen over partnergeweld. ‘Ik snap waar het vandaan komt. Ook ik zag mijn vader veel drinken en mijn moeder slaan. Vroeger dacht ik dat dat normaal was. Maar toen ik ouder werd ging ik me verdiepen in gelijkwaardigheid en leerde dat geweld helemaal niet normaal is. We moeten elkaar steunen, liefhebben en respecteren als gelijke. Ongeacht of je man of vrouw bent.’
Elke maandag en vrijdag houdt pastor Joseph bijeenkomsten in de kerk, en tussendoor is hij altijd beschikbaar voor huisbezoeken. Langzamerhand ziet hij dat zijn training en werk in het dorp hun vruchten beginnen af te werpen. ‘Het is belangrijk dat mensen durven te praten over hun problemen. Dat zijn we hier niet gewend. Maar we creëren een veilige ruimte om dat te doen, en delen kennis en inzichten over zelfreflectie, -ontwikkeling en gelijkwaardigheid. Steeds meer families vertellen me hoe de dynamiek in hun gezin en huishouden hierdoor positief is veranderd.’

TEAMWORK

Cathy en David kunnen daarover meepraten. Cathy: ‘Voorheen hield mijn man me overal buiten. Hij was de koning van het huis. Nu ziet hij ons huis als iets van ons samen en verdelen we de taken. Ik heb zelf ook geleerd in te zien dat we een team zijn. Het is belangrijk dat we samen alles bespreken, dat er openheid is.’ David leert zijn agressie te beheersen en Cathy als een gelijkwaardige partner te zien. ‘Ik benader haar nu veel kalmer en zachter. Ik vraag haar om advies als ik ergens mee zit. En in plaats van te ontploffen als iets me irriteert, blijf ik rustig. We maken nu veel minder ruzie.’

STAPJE VOOR STAPJE

Toch erkennen zowel Cathy, David als pastor Joseph dat er nog een lange weg te gaan is in Uganda. Joseph: ‘Ik doe dit nu al acht jaar en in die jaren heb ik zoveel ongelijkheid gezien en verschrikkelijke verhalen gehoord. Het zit in de cultuur. Jongens worden van kinds af aan anders behandeld dan meisjes. Geweld tegen vrouwen is een groot probleem in Uganda. Toch heb ik hoop. Ik merk dat de mensen hier in het dorp heel positief reageren op de gesprekken die ik met ze heb. Andere kerken uit dorpen in de buurt benaderen me om mijn kennis en methoden met hen te delen. Dat is een positief begin! Door meer lokale leiders te trainen, kunnen we stapje voor stapje het partnergeweld terugdringen.’ •

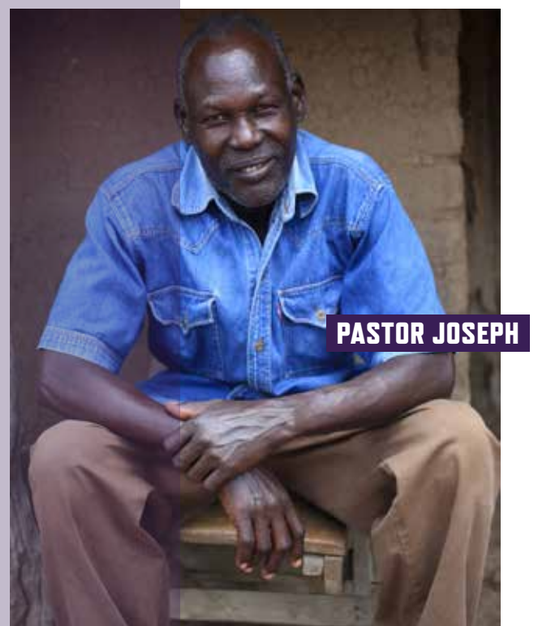

PASTOR JOSEPH

NIEUWS UiT DE WERELD

Updates van onze programma’s

Elke dag werken wij met onze samenwerkingspartners aan ons gezamenlijke doel: schadelijke overtuigingen veranderen waardoor uitsluiting, discriminatie en geweld verminderen. Lees hier wat er de afgelopen maanden heeft plaatsgevonden in Bolivia, Kameroen, Nederland, Mexico en de Filipijnen.

NEDERLAND

MANIFEST POLARISATIE

Afgelopen september nam minister van SZW, Karien van Gennip ons ***manifest tegen polarisatie*** in ontvangst. Dit manifest werd door 13.415 Nederlanders ondertekend. Het is een oproep aan de overheid om een coalitie te vormen tegen verdeeldheid in de samenleving. Het gesprek met de minister was zeer positief en ging onder andere over onze ervaring met de inzet van dialoog. Komend jaar wordt gekeken op welke manier we onze kennis ook in Nederland kunnen inzetten.

KAMEROEN

INTERFAITH EXPERIENCE

In oktober kwamen al onze samenwerkingspartners in Kameroen bij elkaar voor de door ons ontwikkelde ***Interfaith Experience***. Tijdens dit vijfdaagse samenzijn gingen katholieken, protestanten en moslims met elkaar in gesprek met als doel elkaar beter te begrijpen. De deelnemers waren zo enthousiast dat ze deze ervaring willen meenemen in hun eigen werk op het gebied van vredesopbouw.

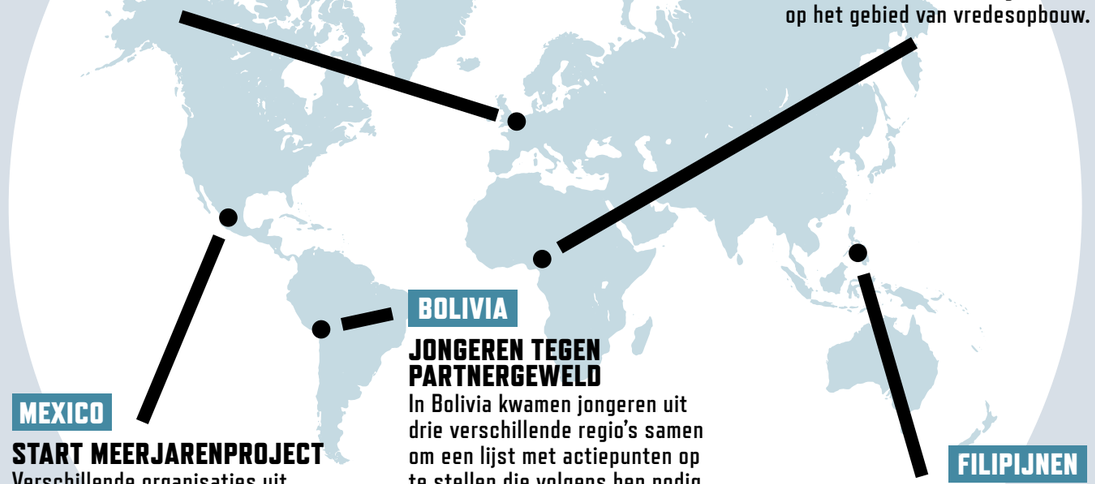

BOLIVIA

JONGEREN TEGEN PARTNERGEWELD

In Bolivia kwamen jongeren uit drie verschillende regio’s samen om een lijst met actiepunten op te stellen die volgens hen nodig zijn om partnergeweld in Bolivia te verminderen. De jongeren riepen met het aanbieden van die lijst de lokale autoriteiten op om zich in te zetten en uit te spreken tegen geweld tegen vrouwen. Daarnaast startten ze een campagne om jonge mannen bewust te maken van de ernst van partnergeweld.

MEXICO

START MEERJARENPROJECT

Verschillende organisaties uit Mexico hebben de handen ineengeslagen en samen een meerjarenplan opgesteld. Het doel van de samenwerking is elkaars kennis, methoden en middelen te gebruiken om zo samen haat en geweld op basis van religie, geslacht en afkomst te verminderen. Afgelopen juli ging in de regio Chiapas de eerste workshopserie over geweldloze conflictoplossing van start.

FILIPIJNEN

LOKAAL VREDESAKKOORD

In de gemeente Kulasihan op het Filipijnse eiland Mindanao escaleerde een conflict over landrechten tot geweld. Eén van onze lokale samenwerkingspartners trad op als bemiddelaar, bracht de betrokken partijen met elkaar in gesprek en zorgde ervoor dat ze tot een vredesakkoord kwamen.

IN GESPREK MET ZUSTER SABINA

“Vredesopbouw is nodig in elke gemeenschap”

DE INDIASE ZUSTER SABINA PATHROSE (74) LEEFDE EN WERKTE JAREN SAMEN MET MENSEN DIE WORDEN ONDERDRUKT, GEDISCRIMINEERD EN UITGESLOTEN. HET INSPIREERDE HAAR OM RECHTEN TE STUDEREN EN ZICH IN TE ZETTEN VOOR VREDE EN VERZOENING. NIET ALLEEN IN INDIA; ZE INSPIREERT OOK ONS WERK. WAT KUNNEN WE LEREN VAN HAAR ERVARINGEN?

‘DE EERSTE KEER DAT IK HOORDE OVER HET RELIGIEUZE LEVEN, ZAT IK IN DE ZESDE KLAS. EEN MEISJE UIT ONZE PAROCHIE VERTROK NAAR EEN ZUSTERORDE IN HET NOORDEN VAN INDIA. IK BEWONDERDE HAAR MOED OM ZO VER TE REIZEN OM MISSIONARIS TE WORDEN. DAT AVONTUUR TROK MIJ OOK.’ *Door: Barbel van Zuylen*

Als oudste kind in een katholiek gezin las Sabina Pathrose veel over missionarissen die in het buitenland werkten. Toen ze zeventien was, sloot ze zich aan bij de Zusters van de Goede Herder in Bangalore. Honderden kilometers van Kerala, de plek waar ze opgroeide. ‘Mijn vader vond me nog te jong om zo’n belangrijk besluit te nemen, maar ik was vastberaden.’

ACHTERGELATEN BABY’S

Toen haar training erop zat, ging zuster Sabina aan het werk in een weeshuis waar ongetrouwde vrouwen bevielen van hun baby. ‘Ik zorgde voor de kleintjes die werden achtergelaten door de jonge vrouwen. Vrouwen die vaak geen keus hadden en door hun familie werden gedwongen hun kind af te staan.’ Zuster Sabina zag de armoede en onderdrukking in verschillende Indiase gemeenschappen waar ze daarna werkte. Toen ze echt tussen de mensen woonde en leefde, ontdekte ze de ernst van de discriminatie in haar land. ‘Het Indiase kastesysteem, dat mensen indeelt naar sociale status, maakt vooral het leven voor Dalits – de kastelozen - zwaar. Dalits wonen op de slechtste plekken, krijgen het zwaarste werk, het minste loon en hun rechten worden voortdurend geschonden. Dalit-vrouwen zijn het vaakst slachtoffer. Jongetjes mogen naar school en zorgen later voor hun ouders. Meisjes worden gezien als een vloek en hoeven geen onderwijs te krijgen, want ze gaan toch trouwen.’

“Het is belangrijk om mensen te verenigen als mensen. Het mooie in elkaar te zien”

VERMOORD OM JE BRUIDSSCHAT

Zuster Sabina ontdekte dat de traditionele bruidsschat voor veel geweld zorgt. ‘We lazen in de krant steeds vaker berichten over jonge vrouwen die in het ziekenhuis belanden of overlijden na een ongeluk. Hun sari vloog bijvoorbeeld in brand tijdens het koken.’ De zusters vertrouwden het niet en ontdekten het echte verhaal. ‘Wanneer een bruid de afgesproken bruidsschat niet betaalt, begint de familie van de man haar lastig te vallen. Uiteindelijk besluiten ze haar te vermoorden. Ze laten het op een ongeluk lijken en kopen de politie om, om een valse verklaring te noteren.’ De families van de bruiden durfden geen actie te ondernemen. Maar Sabina en haar medezusters bezochten de vrouwen in het ziekenhuis en maakten de verschrikkingen openbaar. ‘Vaak durfde de vrouw haar man niet als schuldige aan te wijzen. Ik begreep dat eerst niet. Maar als ze stierf, hoopte ze dat haar man voor de kinderen zou zorgen. En als ze herstelde, zou ze bij dezelfde man moeten leven. Dus hoe kon ze hem tegenspreken?’ Sabina volgde een rechtenstudie, zodat ze de vrouwen en hun familie als advocaat kon bijstaan. ‘In 1987 startte ik samen met andere zusters een organisatie voor vrouwenrechten. Samen zochten we gerechtigheid voor 500 slachtoffers en kregen daarbij steun van Mensen met een Missie.’

Zuster Sabrina bij het kantoor van de UN in New York (rechts), als advocaat in India (onder) en met kinderen in Zuid-Afrika.

MENSEN SAMENBRENGEN

Tijdens haar latere werk in het algemeen bestuur van de Zusters van de Goede Herder reisde zuster Sabina de wereld over. En zag hoe mensen ook op andere plekken worden onderdrukt. Vanwege hun geloof, hun geslacht of afkomst. ‘Er is zoveel geweld op de wereld. En religie wordt vaak gebruikt als wapen om mensen te verdelen. Dat is jammer, want voor ons is het juist een manier om mensen samen te brengen. Het is belangrijk om mensen te verenigen als mensen. Het mooie in elkaar te zien. Vredesopbouw is nodig in elke gemeenschap.’ Missie is voor zuster Sabina breder dan het christendom. ‘Mensen hebben hun eigen geloof en dat is prima. Niet alleen de mensen, maar de hele aarde lijdt en wordt uitgebuit. Je doet recht aan wie lijdt. Als de aarde lijdt, zet je je voor de aarde in, als mensen lijden voor mensen. Dat is mijn missie. Niet het uitdragen van je eigen geloof. Ik geef om, houd van en respecteer alle mensen.’

BIJDRAGEN AAN ONZE MISSIE

Mensen met een Missie werkte meer dan twintig jaar samen met zuster Sabina in India. Sinds kort is zuster Sabina lid van de AMA. Deze commissie ziet erop toe dat de fundamenten van spiritualiteit en dialoog tussen een verscheidenheid van culturen en religies in het werk van Mensen met een Missie gewaarborgd blijven. Samen met zuster Agatha uit Nigeria brengt ze een internationale blik in de commissie. ‘Het is goed dat we meepraten vanuit landen waar Mensen met een Missie werkt. Ik ben heel blij dat de organisatie hiervoor open staat en wij onze kennis mogen en kunnen inbrengen.’ •

Van interreligieuze dialoog naar *diapraxis*

In opdracht van een seculiere gemeente brachten wij vanuit Initiatives of Change *onlangs hindoes, christenen en moslims bij elkaar rond het verduurzamen van hun gebouwen. Zij wisselden technische know-how en praktische tips uit over hoe de energierekening verder omlaag te krijgen. Een schoolvoorbeeld van* diapraxis.

Ook rond armoede verenigen moskeeën en kerken zich in voedselbanken, hulp aan dak- en thuislozen en schuldhulpverlening. De tijden dat christenen en moslims vooral over de verschillen in hun religies praten zijn voorbij. De theologische kennisuitwisseling over de vijf pilaren van de islam en de spraakverwarring rond de Triniteit heeft haar tijd gehad. Gelovigen en hun leiders leveren liever een concrete bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Van het praten over religieuze verschillen is het accent verschoven naar samen dingen doen. Dat noem ik interreligieuze *diapraxis*.

Er zijn hier en daar nog wel wat interreligieuze dialogen over het geloof zelf, maar dan vooral op academisch abstract niveau. Ik zie meer heil in situaties waarin religies samenwerken rond thema's zoals duurzaamheid, armoede en mensenrechten. Gelukkig zien we in Nederland vertegenwoordigers van religies en levensbeschouwingen steeds vaker publiekelijk naast elkaar acteren.
Mensenrechten zijn in de interreligieuze praktijk een belangrijke derde partij. Als religieuze groepen hun wetten aan de samenleving willen opleggen, bijvoorbeeld rond abortus of homoseksualiteit, is de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de toetssteen. Andersom hebben religies rituelen, enthousiasme en hoop op rechtvaardigheid in de aanbieding voor de mensenrechten.

Seculiere én levensbeschouwelijke groepen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de menselijke waardigheid: de basis van de mensenrechten. Seculiere liberalen en socialisten, maar ook levensbeschouwingen hebben ieder hun eigen beweegredenen. Die krachten moeten we bundelen; mensenrechtenactivisten zijn de moderne profeten. Vooruitgang boeken op thema's die iedereen aangaan, kan alleen als we samenwerken. Misschien helpen we dan ook polarisatie de wereld uit.

WILLEM JANSEN
is studentenpredikant en programma-coördinator van *Initiatives of Change*, een wereldwijde gemeenschap van mensen met verschillende culturen en achtergronden, die zich inzetten voor de transformatie van de samenleving.

DOSSIER INDIA

Verdeeldheid, discriminatie en uitsluiting

IN INDIA IS VEEL AAN DE HAND. ONDER DRUK VAN HET OPKOMENDE HINDOE-FUNDAMENTALISME WORDEN VERSCHILLENDE RELIGIEUZE BEVOLKINGSGROEPEN TEGEN ELKAAR OPGEZET. DE SPANNINGEN LOPEN OP EN DAT UIT ZICH STEEDS VAKER IN UITSLUITING EN GEWELD. HET DISCRIMINERENDE KASTENSYSTEEM EN DE STRUCTURELE ONDERDRUKKING VAN VROUWEN MAKEN DE SITUATIE IN INDIA HEEL COMPLEX. SAMEN MET LOKALE SAMENWERKINGSPARTNERS WERKEN WE DAAROM HARD AAN MINDER VERDEELDHEID EN MEER RESPECT, TOLERANTIE EN HARMONIEUS SAMENLEVEN.

FEITEN & CIJFERS

INDIA

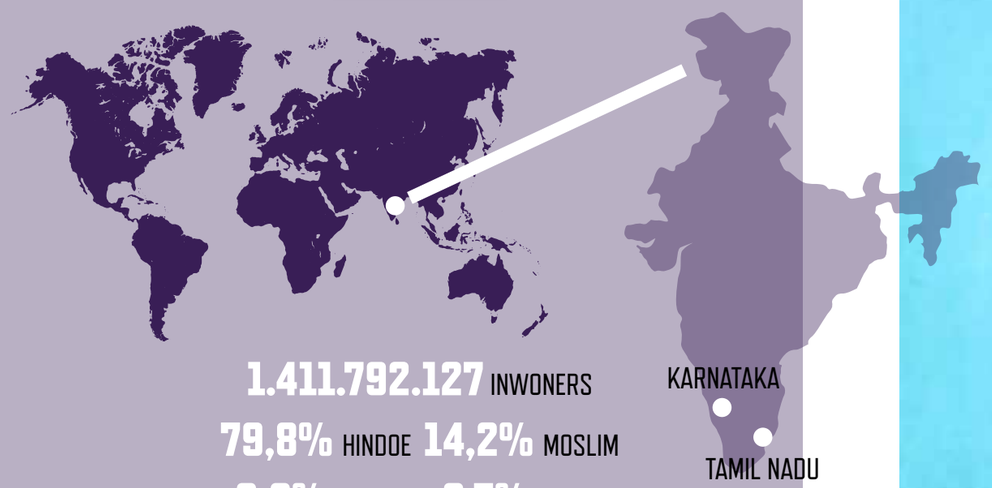

1.411.792.127 INWONERS

79,8% HINDOE **14,2%** MOSLIM

2,3% CHRISTEN **3,7%** OVERIG

135 OP DE GLOBAL PEACE INDEX (VAN DE 163)

MENSEN MET EEN MISSIE FOCUST ZICH OP DE REGIO'S:

KARNATAKA & TAMIL NADU

EEN NIEUW IDEAAL

India is een land met een enorme diversiteit. Maar sinds de pro-hindoe partij BJP in 2014 aan de macht kwam is uitsluiting van en geweld tegen minderheden als moslims en christenen enorm toegenomen. Vanuit Mensen met een Missie is Ton Groeneweg verantwoordelijk voor ons programma in India. Ton: 'De hindoe-nationalistische regering van premier Modi creëert een klimaat van religieuze verdeeldheid. Zij promoot een idee van India als het moederland van alle hindoes, waar mensen van andere religies een soort tweederangsburgers worden.' Ook in het beleid worden minderheden uitgesloten. Moskeeën worden afgebroken om ruimte te maken voor tempels en op sommige plekken is er een verkoopverbod voor halal vlees. Op het nieuws zijn dagelijks berichten te horen over aanvallen op moslims. Dwars door de religieuze groepen heen leeft in India ook het kastensysteem. Dalits, kastelozen, hebben nauwelijks rechten en worden door hogere kasten overal buiten gehouden.

Om deze tendens van intolerantie tegen te gaan, steunen wij in India mensen die een ander ideaal voor hun land voor ogen hebben: een land waarin alle mensen gelijk behandeld worden, ongeacht hun geloof, kaste of geslacht. Ton: 'Samen met lokale samenwerkingspartners organiseren we bijvoorbeeld trainingen voor jongeren met verschillende religieuze achtergronden en uit alle lagen van de maatschappij. Daarin leren ze elkaar en elkaars achtergrond beter begrijpen. We maken ons ook hard voor gelijkwaardige rechten voor religieuze minderheden, Dalits en vrouwen, met bijvoorbeeld juridische steun, trainingen, lobby bij lokale overheden en voorlichting.'

"HINDOES NOEMEN ONS EZELS ALS WE LANGSLOPEN"

De structurele uitsluiting van minderheden

Als moslima in het huidige India is Akhila Banu (48) elke dag bang voor geweld. Al helemaal sinds de politie tijdens een ruzie tussen haar familie en een groep hindoe-jongeren hard moest ingrijpen. En dat terwijl nog niet zo lang geleden de moslims, christenen en hindoes in haar dorp juist een goede band hadden. 'Vroeger kwamen mijn hindoeïstische buren bij ons eten voor iftar. Nu worden we door hen uitgescholden en vermijden ze contact met ons.'

HINDOE-FUNDAMENTALISME

Akhila Banu groeide op niet ver van de Indiase stad Chitradurga, enkele uren ten noorden van Bangalore. Ze is weduwe en woont samen met haar twee zoons, schoondochter en kleinkinderen in een klein vervallen huisje langs het spoor. Naast moslims wonen er ook hindoes en christenen in hun dorp. 'Vroeger vierden we hier elkaars feesten en stonden voor elkaar klaar als er iemand ziek was.' Maar in India is het hindoe-fundamentalisme aan een snelle opmars bezig, vooral sinds de BJP, de grootste pro-hindoe partij van het land, in 2014 aan de macht kwam. Met propaganda, nepnieuws en grote opruiende bijeenkomsten worden minderheden in een kwaad daglicht gesteld. Volgens de hindoe-fundamentalisten zijn alleen hindoes échte Indiërs.

De gevolgen hiervan ziet Akhila elke dag. 'Voordat de BJP aan de macht kwam, was de sfeer heel anders. Er was onderling respect en bewondering voor elkaar. Nu noemen de hindoes in de buurt ons ezels als we langslopen. We worden nooit meer uitgenodigd bij onze buren. Moslima's worden aangerand op straat.' De regering heeft de afgelopen jaren diverse wetten aangenomen die in het nadeel zijn van minderheden. Zo is het in Chitradurga tegenwoordig verboden om rundvlees te verkopen, wat voornamelijk door christenen »

Akhila:
"We worden nooit meer uitgenodigd bij onze buren"

Vishwa:
“We zijn allemaal mensen en iedereen zou als mens behandeld moeten worden”

en moslims werd gedaan. Akhila: ‘Door die wet zitten veel mensen ineens zonder werk en inkomen. Ze zeggen nu ook dat er geen halalwinkels meer mogen zijn. De hindoes eten jhatka vlees, en dat mag wél verkocht worden. Het is zo oneerlijk.’

VOORUITGANG

Akhila Banu kwam zo’n twintig jaar geleden in contact met Vishwa Sagar, directeur van Vimukthi - samenwerkingspartner van Mensen met een Missie. Akhila: ‘Vishwa hielp mij en mijn gezin overal waar hij kon, daar ben ik hem heel dankbaar voor. Ook voor ons dorp heeft hij veel betekend. Hij leert ons veel over gelijkwaardigheid en harmonieus samenleven in de gemeenschap. Ik vind dat iedereen dat zou moeten horen.’ In het dorp van Akhila is het dankzij de inspanningen van Vishwa inmiddels wat rustiger. Het conflict tussen haar familie en de hindoe-jongeren is uitgepraat. Akhila zoekt actief contact met haar hindoeïstische buren door bloemenkettingen te maken voor hun ceremonies. En als ze naar een bijeenkomst van Vimukthi gaat, neemt ze hen soms mee. Akhila verzucht: ‘Als we bij Vimukthi zijn is er geen religie, kaste of afkomst. Daar zijn we allemaal gewoon mens. Zo zou het altijd en overal moeten zijn, maar de weg daarheen is nog lang.’ •

VERDEELDHEID TEGENGAAN

In Chitrudurga en omgeving werkt Mensen met een Missie samen met Vishwa Sagar. Met zijn organisatie Vimukthi zet hij zich in om verdeeldheid tegen te gaan, mensen bij elkaar te brengen en de armere gemeenschappen te ondersteunen met onder andere medische hulp en voorlichting. Vishwa: ‘We werken in de gemeenschappen, maar ook op scholen en universiteiten, om harmonieus samenleven te bevorderen met workshops en essay-opdrachten.’ Daarnaast organiseert Vishwa discussiegroepen en vredescomités in de dorpen, waar zaken zoals het recente verbod op halalwinkels worden besproken. Ook komt hij samen met lokale religieuze leiders om het belang van interreligieuze tolerantie onder de aandacht te brengen. ‘Onze sociaal werkers zijn elke dag in de gemeenschappen en zien en ervaren daar zelf de verdeeldheid die is ontstaan. Eén van hen vertelde laatst over een groep moslims die werk zocht. Hij kende een supermarkt in de buurt die personeel zocht, dus ging hij langs om te zeggen dat hij wel wat mensen wist. Het eerste dat de supermarkteigenaar vroeg was van welke geloofsgemeenschap die mensen waren. Toen bleek dat het om moslims ging, had de man ineens geen vacatures meer!’
Mensen met een Missie en Vimukthi gaan verdeeldheid tegen vanuit de overtuiging dat iedereen gelijkwaardig is, ongeacht geloof, kaste of geslacht. Vishwa: ‘De mensen in de armere gemeenschappen zijn heel gevoelig voor de schadelijke en opruiende propaganda van de hindoe-fundamentalistische partijen. Ze krijgen te horen dat niet-hindoes de oorzaak zijn van alle problemen in India. Ze worden afgeleid van het feit dat de regering zelf helemaal niks doet om de situatie van de armen in dit land te verbeteren. Door middel van voorlichting proberen we deze mensen bewust te maken van wat een overheid zou moeten doen. Zodat ze bij de volgende verkiezingen stemmen op een partij die voor vooruitgang kan zorgen, in plaats van voor verdeeldheid. We zijn allemaal mensen en iedereen zou als mens behandeld moeten worden. Daar moeten we sámen aan werken.’

INTOLERANTIE IS IN INDIA OVERAL

In gesprek met de mensen op straat

NIET ALLEEN RELIGIEUZE MINDERHEDEN MAAR OOK VROUWEN EN KASTELOZEN WORDEN IN INDIA STRUCTUREEL UITGESLOTEN.

K. MARIADASS (73)

‘In het dorp waar ik opgroeide zaten wij als Dalits in een zijvleugel van de kerk, zodat de priester niet naar ons hoefde te kijken. Er was eens een Franse missionaris die dit wilde veranderen, maar de hogere kasten bekogelden hem met eieren en tomaten. Daarna durfde niemand meer iets te zeggen.’

NAJIMA BEGUM (50)

‘We kijken niet meer naar het nieuws op televisie. De berichten over conflicten tussen hindoes en moslims die we daar telkens zien, zorgen ervoor dat we steeds banger worden onze kinderen naar buiten te laten gaan.’

Najima:
“We worden steeds banger onze kinderen naar buiten te laten gaan”

BASHAI BEGUM (29)

‘In principe is het mij als vrouw niet toegestaan naar buiten te gaan. Als ik tóch naar buiten moet, mag dat alleen als ik word begeleid door iemand ouder dan 50. Mocht er een conflict uitbreken dan zullen de mannen als eerste hun vrouwen thuis opsluiten.’

R.P. SUNDAR RAJ (53)

‘Van jongs af aan leerden we al over het kastensysteem. Toen ik kind was wezen mijn ouders Dalits aan en verboden me bij hen in de buurt te komen.’

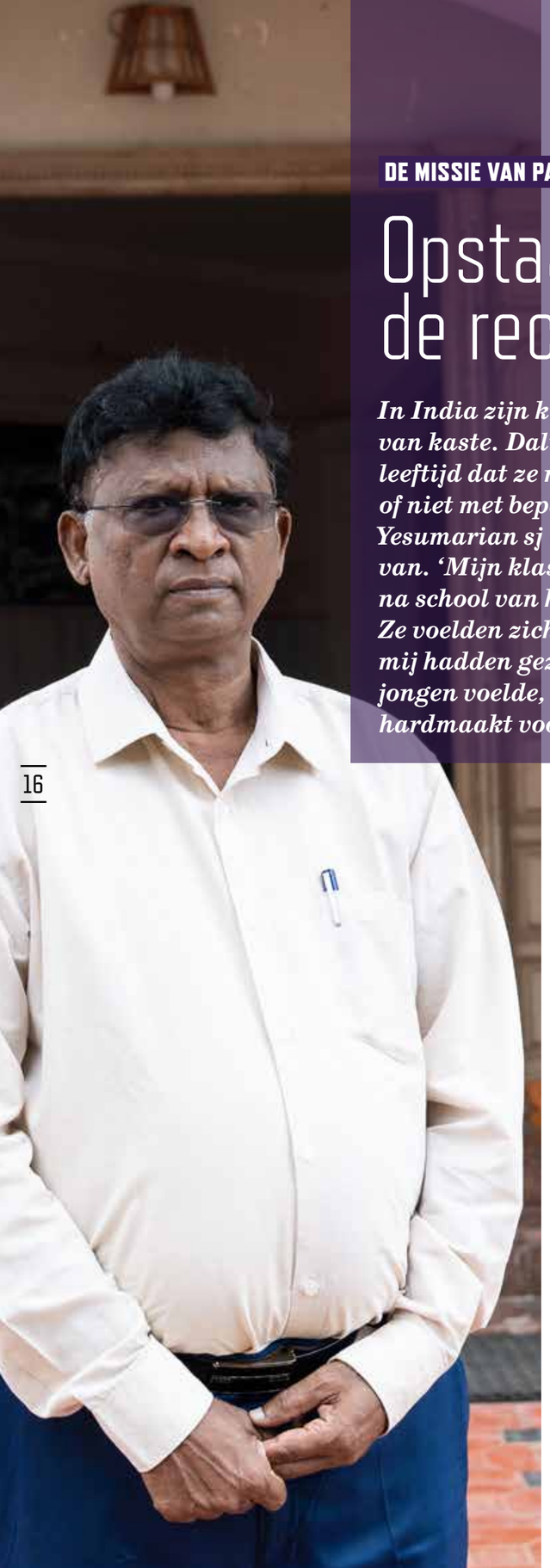

DE MISSIE VAN PATER YESUMARIAN

Opstaan voor de rechten van Dalits

In India zijn kinderen zich van jongs af aan bewust van kaste. Dalits, de kastelozen, horen al op jonge leeftijd dat ze niet op bepaalde plekken mogen komen, of niet met bepaalde kinderen mogen praten. Pater Yesumarian sj (67), zelf een Dalit, weet er alles van. 'Mijn klasgenoten uit hogere kasten wisselden na school van kleren voor ze weer naar huis gingen. Ze voelden zich vies omdat ze de hele dag naast mij hadden gezeten.' De vernedering die hij als jongen voelde, maakt dat hij zich nu al ruim 30 jaar hardmaakt voor gelijke rechten voor Dalits.

Zijn hele jeugd zag Yesumarian uitsluiting en discriminatie om zich heen. 'Ik mocht niet in de lokale speeltuin komen, en ook niet bij mijn klasgenoten thuis. In ons dorp was een aparte begraafplaats voor Dalits.' Hij vertelt dat Dalits op veel plekken in India geen water direct uit de waterput mogen drinken. Ze moeten wachten tot iemand van een hogere kaste het water in hun tot kom gevormde handen komt gieten. 'Het was vier kilometer lopen van ons huis naar de hoofdweg. Als we tijdens het lopen dorst kregen, konden we dus niet zomaar water drinken.' De grootste vernedering voelde hij als hij door straten moest waar hogere kasten woonden. 'Zodra we daar aankwamen, verstopte mijn moeder onze sandalen in haar sari. Het was voor ons verboden schoeisel te dragen op zulke plekken. Dat gebeurt nu niet meer, maar nog steeds worden Dalit-jongeren soms in elkaar geslagen als ze op hun scooter door die straten rijden.'

ONGELIJKE KANSEN

Yesumarian was een slimme en gemotiveerde leerling op school en wilde graag studeren aan een goede, katholieke school vlakbij zijn dorp. 'Daar had ik echter een aanbevelingsbrief van mijn pastoor voor nodig. Die wilde hij me niet geven omdat ik Dalit ben.' Yesumarian liet het er echter niet bij zitten en werd toegelaten tot een jezuïtenopleiding, 400 kilometer van huis vandaan. 'Tijdens die opleiding heb ik ook rechten gestudeerd. Ik wilde dienen en mensen helpen. Toch werd ik ook daar anders behandeld. Bij het minste of geringste probeerden ze me te vernederen. Zolang ik mijn mond hield en niet over mensenrechten sprak, ging het goed.'

SOCIALE BEWEGING VOOR VERANDERING

Direct na zijn afstuderen in 1989 begon pater Yesumarian met steun van Mensen met een Missie het Dalit Human Rights Center, in de staat Tamil Nadu. Met zijn centrum zet hij zich onvermoeibaar in voor de rechten van Dalits en het verminderen van discriminatie en uitsluiting van lagere kasten. 'We geven juridisch advies, spannen rechtszaken aan en verdedigen Dalits in de rechtszaal. We ondersteunen ook op onderwijsgebied met bijvoorbeeld zomerkampen, studiecentra en het verzorgen van toelatingsaanvragen voor opleidingen.' Pater Yesumarian zoekt ook contact met religieuze leiders en vertegenwoordigers van hogere kasten, om structurele verandering teweeg te brengen. Bijvoorbeeld als het gaat om toegang tot kerken en eerlijke vertegenwoordiging in lokale en kerkelijke besturen. 'We proberen een sociale beweging op gang te brengen en dialoog te stimuleren, zodat steeds meer mensen gaan inzien dat we allemaal gelijkwaardig zijn.'

Om de hardnekkige overtuigingen over Dalits te veranderen, zijn een lange adem, geduld en doorzettingsvermogen nodig. Daaraan is bij pater Yesumarian geen gebrek. 'Er heerst een algemene opvatting dat Dalits vieze, onprofessionele mensen zijn en niet slim genoeg om te studeren. Dat is verschrikkelijk, maar ik zie het juist als een uitdaging om het tegendeel te bewijzen. Ons kantoor is erg schoon. Wij zijn heel professioneel. We hebben al 400 jongeren geholpen om tot een rechtenstudie te worden toegelaten!'

TIJD EN GEDULD

Hij is reëel en zich ervan bewust dat verandering lang kan duren. 'Ik verwacht geen wonderen, dit probleem is niet in 20 jaar opgelost. Toch zie ik wel dat er dingen beter zijn dan toen ik kind was en dat er in de dorpen hier langzaamaan dingen veranderen. Dat geeft hoop.' Bijvoorbeeld in een dorp waar het Dalit Human Rights Center toestemming kreeg om een hal te bouwen voor gezamenlijke kerkdiensten voor Dalits en hogere kasten. 'De hogere kasten waren erop tegen en weigerden eerst te komen. Nu, zeven jaar later, komen er wekelijks zo'n zes gezinnen uit hogere kasten naar de kerkdienst.' Ondanks dat het frustrerend is, heeft pater Yesumarian er wel begrip voor dat verandering langzaam gaat. 'Uitsluiting van Dalits is een eeuwenoud gebruik. Het kost tijd en geduld om iemands overtuiging te veranderen. Maar we blijven opstaan voor onze rechten. Verandering en acceptatie komen dan met de tijd.' ●

> "Het kost tijd en geduld om iemands overtuiging te veranderen"

Geloof, kaste én geslacht

Het kastensysteem in India loopt dwars door de religieuze groepen heen. Welk geloof je hebt staat daar los van. Een andere factor die een rol speelt in de verdeeldheid in India is of je man of vrouw bent. Veel mensen in India geloven dat vrouwen zwak zijn en moeten worden beschermd door mannen, het 'superieure geslacht'. Voor vrouwen in India is het daardoor moeilijk om eigen dromen waar te maken, en dat geldt nog eens extra voor vrouwen uit gemarginaliseerde groepen.

Als klein meisje werd de islamitische Benazir Fatima (29) van school gehaald om te worden voorbereid op een dienend leven als echtgenote. Op haar 15de werd ze uitgehuwelijkt. 'Ineens was mijn jeugd voorbij. De eerste jaren van mijn huwelijk waren vreselijk, ik mocht nergens heen zonder toestemming en altijd in gezelschap van mijn man.' Daar kwam langzaam verandering in toen sociaal werker Sudha, van onze samenwerkingspartner DEEPAM, Benazirs dorp bezocht. Benazir: 'Sudha nodigde me uit om naailes te komen volgen. Na lange gesprekken lukte het haar om mijn man te overtuigen mij toestemming te geven.' Inmiddels is Benazir al twee jaar bij DEEPAM betrokken, geeft ze zelf naailes en verdient ze met het maken van kleding voor het eerst haar eigen geld. De naailessen van DEEPAM zijn geen doel op zich. Ze dragen bij aan de (economische) zelfstandigheid van de vrouwen, net zoals de cursussen op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en religieuze verdraagzaamheid. Vrouwen van verschillende religieuze achtergronden komen op deze manier samen en zorgen zo voor verbinding, wat juist steeds moeilijker lijkt te worden in India. Al is het soms nog voorzichtig, de zaadjes van hoop en tolerantie worden geplant. Benazir: 'Als ik hier kom, zie ik geen moslim, hindoe, christen of Dalit. Ik zie alleen maar vrouwen, dat is wat ons bindt. We zijn solidair met elkaar, want we worden allemaal onderdrukt en beperkt. Natuurlijk zijn er verschillen, maar ik heb hier vooral ingezien dat we elkaar nodig hebben.'

DONATEUR HANNA BONNES

“IK WIL LATEN ZIEN DAT JE NOOIT MOET OPGEVEN”

Een gesprek over positief blijven en zaadjes planten

DONATEUR HANNA BONNES (58) UIT DEN HAAG ONDERTEKENDE ONS MANIFEST TEGEN POLARISATIE. NET ALS WIJ GELOOFT HANNA IN VERBINDING EN DIALOOG. WAT IS HAAR PERSOONLIJKE MISSIE?

Door: Barbel van Zuylen

Hanna werkt al jaren als ambulanceverpleegkundige. Een mooi en tegelijk zwaar beroep. Ondanks verschillende akelige gebeurtenissen blijft ze altijd positief. ‘Als tiener wist ik al dat ik verpleegster wilde worden. Ik had na een ingrijpende rugoperatie zes maanden stil op bed gelegen, grotendeels in het ziekenhuis. Daarna volgde een lange revalidatie. Pas toen ik op mijn vijftiende genezen werd verklaard, durfde ik te geloven dat mijn droom zou uitkomen. Dat ik als hulpverlener het verschil kon gaan maken voor mijn medemens.’

BIJZONDERE ONTMOETINGEN

In haar werk ontmoet Hanna allerlei mensen, van verschillende culturen en van jong tot oud. ‘Ik hou ontzettend van mensen. De ene dag help ik bij een geboorte, het volgende moment breng ik een honderd-en-een-jarige naar de eerste hulp.’ Maar Hanna krijgt ook te maken met agressie en geweld. ‘Ik zie mensen in alle hoedanigheden. Ook egoïstisch, snel voortrazend in de auto of agressief tegen hulpverleners. Mensen die niet meer nadenken over de gevolgen van hun gedrag. Of, wat je nu veel ziet, mensen die altijd boos zijn, overal tegen zijn en anderen veroordelen. Die zich laten meeslepen en niet zelf denken. Dat doet polarisatie.’ Hanna geeft een voorbeeld. ‘Ik vind het onbegrijpelijk dat Chinese mensen de schuld krijgen van COVID-19 of dat Russische wetenschappers buitengesloten worden vanwege de oorlog in Oekraïne. Hoe kan je mensen verantwoordelijk houden voor beslissingen die een ander neemt? Dat maakt mij verdrietig. Waar is de redelijkheid gebleven?’

VOOR VERBINDING EN GELIJKWAARDIGHEID

Hanna vindt het een ingewikkelde tijd. ‘In de wereld gebeurt veel waar ik me zorgen om maak, maar waar ik niets aan kan doen. Dan kan je op twee manieren in het leven staan. Boos en oordelend; daar krijg je veel stress van. Of je kan het omdraaien en kijken naar wat wel kan’, stelt Hanna. Ze kiest zelf vol overtuiging voor dat laatste. ‘Wat in mijn macht ligt, grijp ik aan. Daarom steun ik Mensen met een Missie. Want ik ben tegen de toenemende polarisatie, maar vooral vóór verbinding en gelijkwaardigheid. We kunnen samen onze stem laten horen. Omdat ik geloof - nee, ik weet - dat het helpt en goed is.’

STROOI MET POSITIVITEIT

‘Mijn eigen missie? Daar denk ik vaak over na. Ik denk dat ieder mens in de kern nuttig wil zijn. Hoe graag kijken we niet naar filmpjes waarin een dier uit de sloot wordt gered? Of iemand voor een aanstormende vrachtwagen wordt weggetrokken? Het geeft een goed gevoel als je iets voor iemand hebt gedaan. Doordat we zoveel prikkels krijgen en het druk hebben, vergeten veel mensen stil te staan bij de eenvoud van het leven. In die filmpjes zien we helden, dat geeft een goed gevoel. Nog fijner is het als je onderdeel kunt zijn van die *vibe*. Ik doe dat elke dag door positief te zijn, mensen te zien en ze te helpen. Een complimentje geven, helpen bij oversteken, luisteren naar iemands verhaal. Er zijn voor elkaar. Zo plant ik op mijn kleine manier positieve zaadjes en probeer mensen bewust te maken van hun eigen rol. Al is er maar een mens per dag die ik raak en die het ook oppakt.’ •

“BEGRIP VOOR ELKAAR IS HEEL BELANGRIJK”

AFSCHAFFING ACCEPTGIRO

Vanaf juni 2023 wordt de acceptgiro landelijk afgeschaft. Dit betekent dat er vanaf volgend jaar niet meer via acceptgiro gedoneerd kan worden aan Mensen met een Missie. De steun van donateurs blijft echter hard nodig om overtuigingen die leiden tot discriminatie, uitsluiting en geweld duurzaam te veranderen.

Vanaf begin 2023 zal er onderaan onze brieven geen acceptgiro meer te vinden zijn, maar een betaalinstructie. In deze betaalinstructie staan alle gegevens die nodig zijn om veilig een donatie over te maken:

- Onze naam
- IBAN van Mensen met een Missie
- Persoonlijk betalingskenmerk van de donateur
- QR-code

Hiermee kan op een aantal manieren een gift worden gedaan aan Mensen met een Missie:

QR-CODE In de betaalinstructie en op onze magazines staat een QR-code. Deze hoeft slechts gescand te worden met de camera- of QR-app op een smartphone, en er opent automatisch een donatiepagina.

HANDMATIGE OVERSCHRIJVING Met de gegevens in de betaalinstructie kan via internet- of mobiel bankieren, óf een papieren overschrijvingsformulier een gewenst bedrag worden overgemaakt met een eenmalige overschrijving.

AUTOMATISCHE INCASSO In plaats van handmatig een donatie over te maken, kan er ook gedoneerd worden via automatische incasso. Ga hiervoor naar mensenmeteenmissie.nl/word-donateur of vraag een machtigingskaart aan via donateursservice@mensenmeteenmissie.nl.

PERIODIEKE SCHENKING Wanneer een schenking wordt vastgelegd voor ten minste 5 jaar is deze (deels) aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Meer informatie over doneren via een periodieke schenkingsovereenkomst is te vinden op: mensenmeteenmissie.nl/periodieke-schenking

“Ik heb zo lang zo veel geweld gezien”

JONGEREN VOELEN DE PIJN VAN JARENLANGE CONFLICTEN IN IRAK

Al generaties lang zorgen conflicten in Irak voor vooroordelen, onderdrukking en geweld. Met als gevolg een cultuur waarin onverwerkte trauma’s leiden tot geweld in het dagelijks leven. ‘Toen ik jong was sloeg mijn oom me als ik iets deed dat hem niet zinde’, vertelt Nma Namiq (23). Samen met lokale organisaties werkt Mensen met een Missie aan het helen van trauma en vreedzame conflictoplossing. Zodat nieuwe generaties kunnen opgroeien zonder geweld. *Door: Esther Pordon*

In veel gebieden in Irak leven Koerden, Arabieren, Turkmenen, Kakai en andere etnische minderheden naast en met elkaar. De meeste mensen zijn moslim, een minderheid is christen of bijvoorbeeld Jezidi. Dat hoeft niet voor problemen te zorgen, maar in Irak zijn gemeenschappen door conflicten uit elkaar gedreven. Tijdens de Anfal-campagne van Saddam Hussein eind jaren tachtig kwamen duizenden Koerdische inwoners om en moesten honderdduizenden mensen vluchten. Ook de inval van Amerikaanse troepen in Irak in 2003 en de oorlog die daarop volgde, zorgden voor veel leed en doden. Terreurbeweging IS versterkte de tegenstellingen en zaaide veel angst. Opnieuw sloegen mensen op de vlucht, anderen verdwenen of werden vermoord.

OPGROEIEN MET GEWELD

Jongeren zoals Nma maakten het geweld in de tijd van Saddam Hussein niet mee, maar ze zien nog dagelijks de sporen die het naliet op hun ouders. Nma: ‘Ik probeer me wel eens voor te stellen hoe het is om te moeten vluchten. Om kinderen op straat te zien verhongeren. Dat is wat mijn familie heeft meegemaakt. Zij hebben oorlog gezien. Natuurlijk is hun kijk op de wereld anders dan de mijne. Ik geloof dat hun strengheid en agressie daar vandaan komen.’ Het geweld binnen haar familie zorgt ervoor dat Nma zelf ook gewelddadig werd. ‘Ik heb mijn zusje wel eens geslagen uit frustratie met haar gedrag. Nog steeds kan ik soms ontploffen. Het is ingesleten.’

FEITEN & CIJFERS

IRAK

42.338.063 INWONERS

75% ARABIEREN

15% KOERDEN

10% OVERIG

98% MOSLIM

1% CHRISTEN

1% OVERIG

157 OP DE GLOBAL PEACE INDEX (VAN 163)

Niet alleen binnenshuis werd in Irak geweld gebruikt, ook op basisscholen was het dagelijkse kost. Chalak Omar Ali (35) weet het nog goed: ‘Ik was verschrikkelijk bang om de beurt te krijgen. Als je het antwoord niet wist of iets fout zei, sloeg de leraar je met een stok.’ De inval van de Amerikanen in Irak en de oorlog tegen IS staan hem in het geheugen gegrift. Chalak: ‘Op televisie zag ik hoe IS mensen onthoofdde, het leek wel een slachthuis. Dat is me altijd bijgebleven. Ik ben nog steeds bang dat er weer oorlog uitbreekt.’

KATHOLIEK KLOOSTER ALS VLUCHTELINGENKAMP

Nma en Chalak komen allebei uit Suleymaniyah, een stad in het Koerdische deel van Irak. Hier woont ook Jens Petzold, een Zwitserse pater die daar al 11 jaar in een katholiek klooster verblijft. Hier creëerde hij een cultureel centrum waar onderwijs en interreligieuze dialoog centraal staan. Hij ving er zelfs 250 vluchtelingen op toen in 2014 grote groepen Irakezen en Syriërs naar ‘Suli’ kwamen, op de vlucht voor IS.
De meeste van die vluchtelingen keerden na de oorlog weer terug, maar nog altijd woont een heel diverse groep Irakezen en Syriërs in het klooster. Velen van hen zijn moslim en leven er samen met een kleine groep katholieke religieuzen, onder wie pater Jens. Hij biedt hier workshops en taallessen voor de vluchtelingen, maar ook voor jongeren uit Suleymaniyah zelf.

TRAUMAHELING EN CONFLICTOPLOSSING

Het is in dit klooster dat Nma en Chalak elkaar vorig jaar ontmoetten. In 2021 startte hier namelijk het pro- »

Chalak:
“Als je op school het antwoord niet wist of iets fout zei, sloeg de leraar je met een stok”

Suren:
“Als we elkaar accepteren precies zoals we zijn, zal het geweld verminderen”

ject ‘Together we build peace’, een samenwerking van twee lokale organisaties gesteund door Mensen met een Missie. In verschillende workshops leren jongeren hoe ze hun trauma’s kunnen verwerken, hoe ze kunnen omgaan met nieuwe heftige situaties en over geweldloze conflictoplossing. De workshops maakten veel indruk op Nma en Chalak. Nma: ‘Wij zijn thuis niet gewend over onze trauma’s te praten. We kroppen alles op. Tijdens de workshops leerden we juist herinneringen en emoties toe te laten. Te voelen en te observeren. Met muziek en bewegingsoefeningen kon ik pijnlijke ervaringen een plekje geven. Dat was zo fijn! Ik gebruik die technieken nu ook thuis, als ik iets heftigs meemaak.’
Door middel van rollenspellen leren de jongeren hoe ze conflicten kunnen oplossen zonder geweld. Chalak: ‘De ene keer speelde ik iemand met een probleem, de andere keer iemand die probeerde te helpen. Ik weet nu dat het tijdens een conflict belangrijk is om naar beide kanten te luisteren en geen kant te kiezen. En dat als ik zelf een probleem met iemand heb, ik echt moet proberen de ander te begrijpen in plaats van me af te zetten of geweld te gebruiken om mijn gelijk te halen.’

VERDEELDHEID VERMINDEREN

De workshops worden gecoördineerd door Suren Abubakir Abdullah (36), die ook opgroeide in Suleymaniyah. Suren: ‘Geweld zit hier ingebakken in de cultuur. Als kind was ik met mijn vriendjes vaak gewelddadig, want dat was hoe ik dacht dat je respect afdwong. En ook op mijn school sloegen de leraren je.’ Suren helpt nu jongeren in te zien dat geweld niet de oplossing is. ‘Er is nog steeds veel geweld en conflict in dit land. Tussen politieke partijen, tussen religies en tussen verschillende bevolkingsgroepen. Er is veel discriminatie en uitsluiting van minderheden. We accepteren elkaar niet en dat leidt tot geweld. Daarnaast dragen we onverwerkte trauma’s uit het verleden met ons mee, wat het wantrouwen alleen maar versterkt.’
Naast traumaheling en conflictoplossing werkt het project daarom ook aan de vermindering van verdeeldheid in Koerdistan. Zo neemt Suren de jongeren mee naar andere dorpen en steden in de regio. Daar komen ze in contact met jongeren die anders opgroeiden dan zijzelf. Suren: ‘We organiseren deze workshops op dit moment op drie verschillende plekken in Koerdistan. Die jongerengroepen verbinden we ook met elkaar. Op sociale media discussiëren ze bijvoorbeeld over maatschappelijke kwesties en creëren ze video’s die tolerantie en respect promoten.’

ACCEPTATIE EN TOLERANTIE

De workshops zijn toegankelijk voor jongeren uit alle lagen van de maatschappij en in Suleymaniyah vinden ze plaats in het klooster waar pater Jens woont. Zo fungeert een katholiek klooster als ontmoetingsplaats voor Koerden, Irakezen en Syriërs met allerlei religieuze en etnische achtergronden. Dat is een belangrijke stap op de weg naar minder verdeeldheid en wantrouwen tussen de diverse bevolkingsgroepen in Irak. Pater Jens: ‘Met onze lessen en workshops leren we de nieuwe generatie hoe ze geweldloos kunnen communiceren en conflict kunnen oplossen. Met interreligieuze dialoog bouwen we samen aan vrede en aan een inclusieve wereld.’ Suren: ‘Het maakt niet uit dat jij christen bent en ik moslim. Als we elkaar accepteren precies zoals we zijn, zal het geweld verminderen.’ •

Religie als oplossing voor conflict

In mei 2021 ging het JISRA-programma van start: een vijfjarig project dat zich richt op vrijheid van religie en levensovertuiging. Met meer dan 50 partners in 7 verschillende landen is het een rijke combinatie van verschillende culturen, religies, wijsheden, ervaringen, uitdagingen en persoonlijkheden. Anderhalf jaar geleden had ik nog geen idee wat ons te wachten stond en aan welke opwindende reis we begonnen.

Dat religie een gevoelig onderwerp is in veel landen, merk ik elke dag weer. In Irak bijvoorbeeld gebruiken we niet het woord ‘religie’ of ‘geloof’, maar gebruiken we de neutrale term ‘componenten’. In andere landen kijkt men verbaasd op als ik vraag of we ook aandacht hebben voor mensen die niet gelovig zijn maar daar binnen hun cultuur niet voor uit durven of kunnen komen. Want waar we in Nederland omslachtig vragen of je ‘gelovig bent opgevoed’ of dat ‘je naar een kerk gaat’, kan men zich in veel andere landen niet voorstellen dat je geen geloof aanhangt.

Religie kan een oorzaak zijn van conflict, maar ook de oplossing. De landen waar we met JISRA werken, kennen vele problemen. In sommige landen hebben mensen geen vertrouwen in hun overheid of politiek leiders. Ze vertrouwen meer op de inzichten en de uitspraken van hun pastor, imam, voorgangers of traditionele leiders omdat die hen kennen. Daarom werken we binnen JISRA nauw samen met ‘faith actors’.

Dat het werk van JISRA ertoe doet is de afgelopen anderhalf jaar duidelijk geworden. Zo werkten religieuze leiders en JISRA-partners samen met de Keniaanse overheid aan een vreedzaam verloop van de verkiezingen afgelopen zomer. In Mali organiseerden religieuze leiders een bijeenkomst met meer dan 800 jongeren uit Mali en Burkina Faso om te praten over vrede in de grensstreek. En de online workshops die onze partners organiseerden over vrouwenrechten en religie werden goed bezocht. Dat alles maakt me trots en hoopvol voor wat we de komende jaren kunnen bereiken. JISRA is een kleurrijk palet van verschillende geloofsovertuigingen en partners, die de handen ineenslaan om gezamenlijke problemen aan te pakken. Want er is meer dat ons verbindt, dan dat ons verdeelt.

CHRISTINA MAASDAM
is coördinator van het JISRA-programma.
JISRA staat voor *Joint Initiative on Strategic Religious Action* en wordt uitgevoerd door een consortium van vijf organisaties, met Mensen met een Missie als leidende organisatie.

Mensen met een Missie werkt wereldwijd om overtuigingen die leiden tot haat en geweld te veranderen. Bruggen te slaan. Geweld te voorkomen, voordat het begint. Wij geloven dat geweld stopt wanneer mensen in gesprek gaan.

HELPT U MEE? DONEER VIA MENSENMETEENMISSIE.NL/HELP-MINDERHEDEN-INDIA OF VIA DEZE QR-CODE.

DONEER NU!

"WE ZIJN ALLEMAAL MENSEN EN IEDEREEN ZOU ALS MENS BEHANDELD MOETEN WORDEN. DAAR MOETEN WE SÁMEN AAN WERKEN"

Vishwa Sagar (64)

mensen met een missie